

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 414/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Sitárom, Advokátska kancelária SITÁR & SALOKA, Zvonárska 8, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 236/2018 z 29. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 236/2018 z 29. júna 2018 (ďalej len „krajský súd“ a „uznesenie krajského súdu“).

2. Ústavná sťažnosť smeruje proti uzneseniu krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 19 C 8/2018 zo 14. mája 2018 (ďalej len „okresný súd“ a „uznesenie okresného súdu“), na základe ktorého sťažovateľovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, a súčasne ktorým krajský súd nevyhovел námietke zaujatosti sťažovateľa a nevytlúčil zákonnú sudkyňu okresného súdu z prejednávania veci.

3. Sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv *„postupom odvolacieho súdu pri posudzovaní zaujatosti sudkyne konajúcej vo veci samej na súde prvej inštancie, ktorá bez toho aby si prečítala obsah listiny, ktorá jej bola predložená, rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KEI/OPHNNVŠSD-13/SOC/2018/22455-91 z dôvodu svojej zaujatosti voči osobe žalobcu a nezistovala skutočný obsah rozhodnutia, ktorý vyplýva z dôvodov predloženého dôkazu.*

Odvolací súd potvrdil uznesenie o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku a pri hodnotení rozhodnej skutočnosti, či bol alebo nebol predložený dôkaz o hmotnej núdzi žalobcu sa stotožnil so závermi súdu I. inštancie a tým porušil základné právo žalobcu podľa ustanovení čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie. Je totiž dôvodné očakávať od súdu, že sa oboznámi s celým obsahom predloženej listiny, ktorá má byť dôkazom o žalobcovej hmotnej núdzi. Postupom súdov oboch inštancií bolo však toto právo žalobcu porušené.“

Iné skutočnosti neboli v sťažnosti uvedené.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy a dohovoru, zrušil napádané uznesenie krajského súdu, vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane

a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

10. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že z obsahu sťažnosti nie je úplne zrejmé, či smeruje výlučne proti uzneseniu krajského súdu (ktorý je uvedený v petite sťažnosti) alebo aj proti uzneseniu a postupu okresného súdu (ktorý je ako porušovateľ uvedený v úvode sťažnosti). Ústavný súd pri predbežnom prejednaní vychádzal predovšetkým z petitu sťažnosti, avšak pre úplnosť uvádza, že z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v danom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

11. Ústavný súd ďalej uvádza, že podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06). O takýto prípad však vo veci sťažovateľa nejde.

12. Sťažovateľ namieta arbitrárnosť uznesenia krajského súdu v zásade z jediného dôvodu, a to tým, že sudkyňa okresného súdu sa neoboznámila s listinným dôkazom, konkrétne s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pobočky Košice. Sťažovateľovu argumentáciu nemožno akceptovať, keďže z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ale napokon aj z uznesenia okresného súdu je zrejmé, že tento listinný dôkaz všeobecné súdy pri svojom rozhodovaní vzali do úvahy, avšak vyhodnotili ho z dôvodov, ktoré jasne a zreteľne opísali (najmä preto, že rozhodnutie sa týkalo manželky sťažovateľa, a nie sťažovateľa samotného) inak, než si sťažovateľ predstavoval. Z pohľadu ústavného súdu možno konštatovať, že argumentácia krajského súdu nejaví známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti, na čom nič nemení ani skutočnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor.

13. Sťažovateľ ďalšie relevantné skutočnosti v sťažnosti neuviedol, porušenie základných práv de facto namieta iba vo všeobecnej rovine, keď úplne ignoruje konkrétnu argumentáciu konajúcich súdov. Ústavný súd sťažovateľovi opätovne pripomína, že nie je úlohou ústavného súdu nahrádzať chýbajúcu konkrétnu protiargumentáciu zo strany sťažovateľa hypotetickými úvahami o tom, čo by bolo možné argumentácii konajúcich súdov prípadne vytknúť.

14. Naostatok ústavný súd konštatuje, že súd nezistil žiadne ústavnoprávne vady napadnutého uznesenia krajského súdu, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018